

De onwaardige deelgenoot: 7 december 1990 (Hoge Raad)

Advocaat L(odewijk)

v

Advocaat familie van mevrouw Van Wylick

Inleiding:

Deze zaak gaat niet over bestuursrecht maar over huwelijksrecht. De vraag die centraal staat is of “rechtvaardigheid” een rol speelt in het recht? Kan de rechter het subjectieve begrip rechtvaardigheid een plek geven in het recht of dient de rechter alleen te oordelen in het licht van de wet/recht (wetmatigheid/rechtmatigheid).

Het volgende is er gebeurd: Een vrouw van 72 jaar en een man van 39 jaar zijn met elkaar in gemeenschap van goederen getrouwd. Een maand na het huwelijk is de vrouw te komen overlijden. De man heeft haar namelijk vermoord. Toch eist hij zijn deel uit de huwelijksgemeenschap op. Ook vordert hij de erfenis.

Argumenten partijen:

Lodewijk:

Op 29 september 1983 trouwt mijn client, iemand die we voor het gemak maar even Lodewijk noemen, een man van 39 jaar, met mevrouw van Wylick, een vrouw van 72 jaar die hulp en verzorging nodig heeft. Lodewijk is jarenlang haar verpleger geweest, en door de jaren heen is er tussen die twee een vertrouwensrelatie ontstaan. Na het huwelijk blijft Lodewijk verzorger van mevrouw. Een belangrijk detail: Zij trouwen in gemeenschap van goederen, wat bijzonder is want Lodewijk bezit vrijwel niets en mevrouw van Wylick is schatrijk. Slechts 1 maand na het huwelijk overlijdt mevrouw van Wylick, op 5 november. Nu wil Lodewijk zijn gedeelte uit de huwelijksgemeenschap vorderen, een aanzienlijk bedrag, en hij vordert de erfenis.

Het belangrijkste argument daarvoor is dat er een huwelijksovereenkomst is gesloten, dus Lodewijk heeft recht op zijn gedeelte van het geld. Zo staat het in de wet geregeld! Het leeftijdsverschil of het feit dat mevrouw van Wylick zo snel na het huwelijk is overleden is daarbij niet relevant. Daar staat ook niets over in de wet.

-Bovendien is het zo dat Lodewijk mevrouw van Wylick al langere tijd verzorgde. Mevrouw van Wylick wist van de financiële situatie van Lodewijk en heeft juist het huwelijk gesloten met het oog op de daarvan te verwachten financiële bevoordeling van Lodewijk. Op die manier wist zij dat hij na haar dood geld zou hebben. Dus dit is een bewuste afspraak waarvan niet alleen Lodewijk wist, maar ook mevrouw van Wylick.

Familie:

-Het feit dat mevrouw van Wylick vlak na het huwelijk is overleden is wel degelijk relevant. Lodewijk is namelijk onlangs veroordeeld voor de moord op mevrouw van Wylick. Zij was een oudere vrouw die zeer gepeperd eten niet verdroeg. Lodewijk heeft toen opzettelijk gepeperde soep aan mevrouw van Wylick gegeven, ten gevolge waarvan zij uiteindelijk is overleden. Lodewijk is hiervoor dus ook veroordeeld tot een langdurige gevangenisstraf.

-Het zou daarom oneerlijk zijn als Lodewijk het geld zou krijgen. Lodewijk is alleen getrouwd met mevrouw van Wylick om haar geld te krijgen.

-Want wat ook nog relevant is, is het feit dat Lodewijk er een homoseksuele relatie met iemand anders op nahield. Die relatie heeft hij ook niet afgebroken toen hij trouwde met mevrouw van Wylick.

-Daarom kunnen we zeggen dat dit in strijd is met het algemene rechtsbeginsel dat de persoon die opzettelijk de dood van de ander veroorzaakt, die hem begunstigd heeft, geen voordeel uit die begunstiging behoort te kunnen krijgen.

-Verder is het zo dat we kunnen zeggen dat dit in strijd is met het algemene rechtsbeginsel dat men geen voordeel hoort te hebben van de opzettelijk veroorzaakte dood van een ander.

Lodewijk:

-Dit is op deze manier niet eerlijk. Mevrouw van Wylick is expres met haar verzorger Lodewijk getrouwd om te zorgen dat hij geld krijgt.

-Bovendien is het zo dat als je dan al heel lang getrouwd bent, en je je eigen partner ombrengt, je dan alsnog al het geld na zo'n lange tijd zou kunnen verliezen.

-De tegenpartij zegt dat dit in strijd is met een algemeen rechtsbeginsel dat je geen voordeel mag krijgen uit een begunstiging, als je opzettelijk de dood van de ander hebt veroorzaakt. Dat klopt niet. Het gaat hier niet om een begunstiging. Lodewijk is door het huwelijk deelgenoot geworden van het fortuin, en eist simpelweg zijn deel op. Volgens de wet is het zo, dat na het sluiten van een huwelijk in gemeenschap van goederen er een gemeenschap van goederen is ontstaan en beide personen recht hebben op hun deel, ook al heb je spijt en ook al ga je scheiden. Dit is gewoon een bijzonder soort scheiding.

-Verder zegt de tegenpartij dat er een algemeen rechtsbeginsel is dat stelt dat je geen voordeel mag hebben uit de opzettelijk veroorzaakte dood van een ander. Maar Lodewijk heeft helemaal geen voordeel door de *dood* van mevrouw van Wylick, afgezien van de erfafspraken, maar hij heeft dat voordeel door het sluiten van het huwelijk, en daarom recht op zijn helft, dus ook het rechtsbeginsel dat iemand geen voordeel hoort te hebben door de dood van een ander gaat niet op. Lodewijk eist dan ook niet het geld van de ander op, maar zijn deel van het gezamenlijke geld.

-Bovendien heeft Lodewijk een universeel mensenrecht op een privé leven en is iedereen gelijk voor de wet. Daarom mag er ook geen betekenis worden verleend aan het feit dat er een groot leeftijdsverschil bestond, dat er een groot financieel verschil was tussen beiden, en dat Lodewijk er een homoseksuele relatie op na hield. Daar komt nog eens bij dat ook op grond van mensenrechten geen onderscheid mag worden gemaakt tussen homoseksuelen en heteroseksuelen.

-Tenslotte is het ook nog zo dat Lodewijk al voor de dood van Mevrouw van Wylick naar de gevangenis gaat. Hij wordt al genoeg gestraft! Hem zijn deel ontnemen van de huwelijksgemeenschap zou dan dubbel straffen zijn.

Familie:

-Als Lodewijk dit geld zou krijgen zou dat in strijd zijn met de redelijkheid en billijkheid, volgens welke Lodewijk zich dient te gedragen als deelgenoot van de ontstane gemeenschap tussen Lodewijk en mevrouw van Wylick. Dit is weliswaar een zware toets van de redelijkheid en billijkheid, maar het gaat hier om een situatie die zó ONredelijk en ONbillijk is, dat het stuitend is voor het rechtsgevoel.

-Het is geen onjuiste inmenging in het privé leven van Lodewijk en mevrouw van Wylick, omdat het hier gaat om de onredelijkheid en onbillijkheid van het verdeling van geld in de ontbonden huwelijksgemeenschap. Bovendien is het niet relevant of Lodewijk een relatie had

met een man, ook als het een relatie met een vrouw was geeft dit aan dat het huwelijk met mevrouw van Wylick gesloten is puur voor het financiële voordeel.

Wat vind het publiek?

Uitspraak:

Interessant is dat vrijwel iedereen vindt dat Lodewijk geen recht heeft op het geld, maar dat er geen duidelijke regels over zijn in de wet. Dat zie je ook in de rechtspraak, elke instantie komt met een andere oplossing. Uiteindelijk oordeelt de Hoge Raad dat L. geen recht heeft op het geld. De verdeling zou in strijd zijn met de redelijkheid en billijkheid.